Ն. 5296 — 1884 ՅՈՒՆՎԱՐ 20 ՇԻՐԱԹԱՆ

24 ԻՒՆՍԻՒ ՍԻՆԷ

ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ 1884 ՓԵՏՐՎԱՐ 1 ՇԻՐԱԹԱՆ Ն. 5296

Մասիսի Էջերեր

ՄԻՒՆԱՏԻՒ ԷՐՇԻԵԱՍ

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻԵԱԶ ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ՍՏԱՄԲՈՒԼԻ ԹԱՂԱՄԱՍԻ ԵՒ ՊԱՏԿԵՐԱՑՈՒՅՑՈՎ

ԳԻՆԱԹԼԱՐ
Իսթանպոլ իչին սէնէվի մէհիտ 10
Ալթը այ » » 5
Իւչ » » » 2½
—
Թաշրալար իչին մէհիտիյէ 10
Ալթը այ » » 5
Բօսթա իւճրէթի պիզէ այիտ տիր։

30 ՓԱՐԱ.

ՀԱՅԵՐԵՆ ԼՐԱԳԻՐ ԱԽԲԸՐ ՀԱՅԵՐԵՆ

ԻԼԱՆԱԹ
Պիրինճի տէֆա իչին ...թ ր 3
Իքինճի » » » 2
Իւչիւնճիւ » » » »
Իլան սրրասընա գօնուլմասան իլանաթ ու իխթարաթըն սաթըրը 5 Ղրշ
—
Խսթանպոլտա, Գալաթատա Բէնիչէնպիհ պազարընտա Ն. 41 Իրսի խանընտա

30 ՓԱՐԱ.

ՔԵԱՆՈՒՆԻ ՍԱՆԻ 4.

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Պերլին, 30 յունվ.

Բէթրէսպուրկտան ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, զապըթա թարաֆընտան, Նէհիլիսթէրին պիր կիզլի մաթպաասը տահա պուլունմուշ տուր։ Թէէմին իսիլտիկինէ կէօրէ, զապթ վէ միւսատէրէ գելընան էվրաղ միհանընտա, Ռուսիա Նիհիլիսթլէրիյէ Ինկիլթերրատա միթէմէքքին Նիհիլիսթլէր արասընտա մէվճուտ օլան մլնասէպաթա տայիր պաղը էմարէլէր կէօրիւմիւշ տիր։

Բէթրէսպուրկ զաղէթալարը, եէնի պիր իսթիգրաղ ադտը բիվաեէթլէրինի եալանա չըղարըպ, Ռուսիանընը, պիր խայլի միւտէթ իսթիգրաղլար ադտինտէն կերի տուրաղիլէճէկինի պէեան իտիեօրլար։

ՏԱԽԻԼԻՄԵՆԵՐ

Ինկիլթերրա տէվլէթի Տէրիսաատէթ սէֆիրի լօրտ Տըֆրին, էվվէլիսի կիւն հուզուրը հաղրէթի Բաշիշահիեէ չըղարաղ, Նայիլի իլթիֆաթը Նէհրիեաբի օլմուշ տուր։

—Մէսմուաթը մախսուսէմիզէ նէզարէն, գալպազանլըգ մատտէսիյէ մաղնուն պուլունան Պահրի բաշանընը, Նուրայի տէվլէթ հէյեթի իթթիհամիեէսի թարաֆընտան միւճրիմիյէթինէ գարար վերիլէրէք, տիւնքի կիւն միւշարիլէյհին թէվգըֆընա տայիր Զապթիեէ նէզարէթինէ իճապ իտէն էմրնամէ կէօնտէրիլմիշ, վէ քէյֆիեէթ տիւն ադշամ, զաթը հաղրէթի Բաշիշահիեէ արզ օլունտուգտա, տերհալ միշարիլէյհ, Պէյօղլու բօլիս միւտիրլիկինտէն ազ իտիլէրէք, եէրինէ, գուրէնայի սանի հաճիԱլի պէյ էֆէնտի հաղրէթլէրինին պիրատէրի ալիլէրի Սրիֆ պէյ էֆ. հաղրէթլէրի, թարաֆը հաղրէթի Բաշիշահիտէն վէքեալէթէն Պէյօղլու բօլիս միւտիրլիկինէ թային պույրուլմուշ, վէ միրի միւշարիլէյհ կէճ վագըթ մագամը ալիլէրինի թէշրիֆ իտիպ, տերհալ Պէյօղլու մէմուրին վէ զապիթանընը ճէլզ պիրլէ, ումուրը մէմուրէլէրինին հիւանի էյֆասը խուսուսընտա պիր տիվան վիրմիշլէր տիր։

Պու սուրէթլէ, ատալէթի սէնիյյէ ահքեամընը, ումումա իպրէթ օլաճաղ սուրէթտէ իճրա պույրուլմասը, տօղրուսու շայեանը թէշէքքիր վէ մուճիպի մէհմունյեէթ օլուպ, պիր վագըթտան պէրու սէլզ իտիլմիշ օլան Պէյօղլու էհալիսինին էմնիյեէթի ճանու մալ գազիյէսինին գաթէն տէր գաթ քէսպի մազպութիյեէթ իտէճէկինէ, վէ պունտան պէօյլէ նիզամ ու ինթիզամընը, մաթլուպը ալի վէճհ իւզրէ մուհաֆազասընա սայ ու հիմմէթ պույրուլաճաղընա ասլա իշթիպահ եօք տուր։

Իշպու ֆըզրա հագգընտա պու կիւնքի Վագըթ զաղէթասընտա տախի պէր վէճհի աթի օգունմուշ տուր։

«Խայլի զէմանտէն պէրու էհալիմիզին քէմալ ինթիզարտա պուլունտուղու պիր մէսէլէ վար իսէ, օ տա, գալպազանլըգ մատտէսիյլէ մաղնուն Պահրի բաշանընը մուհաքէմէսի, նէ սուրէթ քէսպ իտէճէկի իտի։ Իշթէ, սաեէյի ատալէթվաեէյի հաղրէթի Բաշիշահիտէ, մաղնունը միշարիլէյհ Պէյօղլու բօլիս միւտիրլիկինտէն ազ իտիլէրէք, թահթը թէվգըֆա ալընըպ, եէրինէ, Սրիֆ պէյ հազրէթլէրի վէքեալէթէն թային պույրուլտուղու, Պէյօղլու ճիհէթինճէ շուեու պուլտուղունտան, վէ պէօյլէ զուլմքեար պիր ատէմին բէնչէսինտէն թախլիսի կէրիպան իյլէտիքլէրինտէն [illegible] օն պին գատար էհալիյի [illegible] գա եէկտիկերինի թէպրիք վէ թօրրադլարա գարանարագ, [illegible]այի տէվամը էսմը ու իգպալը հաղրէթի Բաշիշահիյի [illegible] թիզքեար իյլէտիքլէրի [illegible], պիր թիւն ճատտէլերտէ տախի պիւլէնտի ավաղ իլէ, «Սուլթան Համիտ պին եաշա» սէտալարընը տախի ասիմանէ ուլաշընըրգլարընը, վէ պինտէն ալէյհ խաքիրայի հաղրէթը Բաշիշահիեէ թագտիմ գելընմադ իւզրէ, տերադապ պիր թէշէքքիրնամէ գալէմէ ալմագտա պուլունտուղլարընը Պէյօղլու մուխթիրիմիզ իշար իտիեօր։»

—Պահրի բաշանընը պիրատէրի օլան Իպրահիմ Ա.հիտ պէյին, պաղը իխթիլասաթ վէ սուլ խթիմալաթը թէպէյեիւն իթմէքլէ, մէմուրիեէթլէ Վանա կէօնտէրիլմէքտէ իքէն, աղլ խիլտիկի, վէ սիլքի ասքէրիտէն գայտրընը պօղուլտուղու եաղըլմըշ իտի։ Շիմոի միւմաիլէյհ, քէնտիյի պէրի եէր չիմիլ չըղարթմադ իւզրէ իգամէյի տավաեա դալգըշմագտա, վէ զարազքեարլըգ քէլիմաթըյլա, խալգը գանտըրմաեա չալըշմագտա իմիշ։

—Էվվէլքի կիւն բէժի իտարէ մէճլիսի իճթիմա իտէրէք, պիր չօգ մատտէլէր իւզէրինէ պահս իյլէմիշ իսէ տէ, հիչ պիր գարար վիրմէմիշ, վէ եալընըզ Մ. Ֆրանսուա Բէճիօ եու. Ա.յարն աճէնթօսու թային իյլէմիշ տիր։

Մէճլիսի մէզքիւր, կէլէճէք բէնչէնպիհ կիւնիւ թէքրար իճթիմա իտէճէք տիր։

—Պու կիւնտէն իթիբարէն ֆուրունճու էքմէկինին 5 բարա թէնզիլիյլե 45 վէ սիմիտճի էքմէյինին 10 բարա նօզսանընյլա 35 բարաեա սաթըլաճաղը Շէհիր էմանէթի թարաֆընտան իլան օլունմուշ տըր։

—Բումէլի տէմիր եօլու միֆէթթիի Դումպարի էֆէնտինին, քէմալ բէզալէթլէ Պէյօղլու պիտաեէթ մահքէմէսինտէն չըղարըլմըշընը, Վագըթտան նագլէն եաղմըշ իտիք։ Միւմիլէյհ, մէզքիւր զաղէթաեա կէօնտէրտիկի պիր վարադատա, մահքէմէյի մէզքիւրտէ կէօրիւլէն պիր տավասը միւնասիպէթիյլէ վագը օլան իթիրաղաթընին մէճլիստէ պիր թահգիր ատտ օլունտուղունու, վէ մէճլիսի մէզքիւրտէն, բիվաեէթ օլունտուղու իւզրէ տիշարը չըղարըլմամըշ խոուկինի պէեան իյլէմիշ տիր։

—Կիրիտ վալիսի Ֆոտիատէս բաշա հաղրէթլէրի մէմուրիեէթինին պէշ սենէ իշին թէմտիտ իտիլտիկի հավաասինի Մ՝ենիթէօր Օրիանթալ զաղէթասը թէբգիպ իտէրէք, պու խուսուստա նէ եօլտա գարար վերիլէճէկի հէնուզ մալիւմ օլմատընը պէեան իտիեօր։

—Իզմիրտէ պիր թագըմ Ռումմաթպասալարընտա մուզիրը քիթապլար պասըլըպ սաթըլտըղը խապէր ստացվեցավ, մանթպասալարմիւֆէթթիշի Վաբօրիտի էֆ., տիւնքի կիւն մէմուրէն օլ ճանիպէ ապիմէթ իյլէմիշ տիր։

—Կէլէճէք սէնէյի մալիեէնին պիւտճէլերինի թանզիմ իյլէմէքիւզրէ, պիր գօմիսիօն թէշքիլի իչին մագամը սէտարէթիւզմատէն պիր ճիւմլէ տէվայիրի հիւքիւմէթ թէզքիրելեր կէօնտէրիլտիկի, զաղէթալարտա օգունմուշ տուր։

—Ալթընճը տայիրէյի պէլէտիեէ միւտիրի Պլագ պէյին պիր դաչ մէսէլէտէն տօլայը Շուրայի տէվլէթճէ մուհաքէմէ օլունտուղու մալիւմ տուր։

Թէրճէմանը Հաղըգոթտա օգունտուղունա կէօրէ, Թէրէ պաշը պաղչէսիյլէ սարրաֆլարը հապտինէ տայիր օլան մատտէլէր պիրլէշտիրիլէրէք, միրի միւշարիլէյհ հէր իքի մէսէլէ իւզէրինէ խթիճվաղ օլունուպ, թէտգիգաթը էվվէլիէյի հավի օլան էվրաղ, Շուրայի տէվլէթ միւտտահի ումումիլիկինէ թագտիմ գելընմէշ իմիշ։

Մէզքիւր զաղէթա, մէվսուգիեէթինի թէէմին իթմէեէրէք, տիւօր քի, հէյեէթի խթինթադիեէ, պաղչէնին պիլա իրատէյի սէնիյյէ ինչա օլունմասը, վէ հիչ պիր մագամը ալտէն խթիղանը քէյֆիեէթ խտիլմէեէրէք, պանգատան տայիրէ նամինա թիլլի միգտար խթիգրաղ ադտ խտիլմէսի, վէ պաղչէ մէսարիֆինին ուսուլի տայիրէսինտէ, տայիրէ մուհասէպէսինին թատիգի ալթընտա ճէրէեան իթտիրիլմէմէսի խուսուսընը պիրէր նօգթայի էսասիեէ իթթիխաղ իտէրէք, թէտգիգաթը վագըասընը տախի օնա կէօրէ եուրիթմիշ, վէ քէյֆիեէթին գարիպլէն մուհաքէմաթ տայիրէսինճէ ալէնէն ըոյեէթինէ պաշլանաճաղը մուհաղգաղ պուլունմուշ տուր։

—Էվվէլքի կիւնքի մէճլիսի վիւքէլա, ատէթտէն գիեատէ իմթիտատ իտիպ, մէճլիսի մէզքիւրտէ էն գիեատէ մէվզուի պահս վէ միւզաքէրէ օլան մէսէլէ, Մըսրը մէսէլէսի օլտուղու մէրվի տիր։ Խարիճիեէ նազըրը բաշա հաղրէթլէրի, օ մէճլիստէ տախի հաղը պուլունամմըշլար տըր։

—Էվվէլքի կիւն Ֆէնէր Բումբաթիգիխանէսինտէ ադտ օլունան մէճլիստէ, բաթրիգլիք մէսէլէսի հագգընտա հիչ պիր գարար վերիլմէմիշ, վէ եալընըզ, էվվէլքի մէճլիսլերին միւզաքէրաթ մազպաթալարը վէ բաթրիյին իպդասը արզուսինի հավի օլարագ վիլաեաթը Շահանէ Բումբ ճէօմանթլարը թարաֆընտան կէօնտէրիլէն արզուհալար օգունմագլա իքթիֆա օլունմուշ տուր։

Մէմուլին խարիճինտէ իշլէր վուգույինտէ, ֆէվզելատէ մէճլիս ադտը միւսթէսնա օլարագ, հէր հաֆթա, չարշէնպիհ կիւնլէրի բաթրիգխանէտէ բուհանի վէ միւխթէլիֆ մէճլիսին իճթիմանինէ գարար վերիլմիշ տիր։

—Բուսիա տէվլէթինին Դուտսը շէրիֆ ժէնէրալ գօնսօլոսու իլէ միւմանլէյհին սապգը սըրբեաթիպի, կէչէն կիւն շէհրիմիզէ վասըլ օլմուշլար տըր։

—Բէտերինի գարշըլամագ իւզրէ, ախիրէն Վիէննաեա կիթմիշ օլան Տէրիսաատէթ Ռուսիա սէֆարէթի իքինճի սըրքեաթիպի Մ. տը Կիէրս, պու քէրրե ավտէթ իթմիշ տիր։

—Պաղը մուհիմմ մէսէլէլէր իւզէրինէ միւզաքէրե իթմէք իւզրէ, կէչէնլէրտէ, եէրլի վէ էճնէպի միւթէպէր թաճիրլէր, Թիճարէթ նէզարէթի թարաֆընտան տավէթ իտիլմիշլէր իտի։ Թիճճարը միւմանլէյհիւմ չարշէնպիհ կիւնիւ, մէզքիւր տավէթէ իճապէթլէ, նէզարէթի միշարիլէյհաեա ադիմէթ իթմիշ օլտուղլարընտան, Ֆար տիւ Պոսֆօր զաղէթասը գավրինճէ,

Էվվէլա Կէօմրիւք թարիֆալարընընը թէճատիտ.

Սանիէն. Մէմալիքի Մահրուսէտ էմրի թիճարէթին թէվսի վէ թէրաղզասը իչին, պաղը թէտտապիրի միէսսիրէնին իթթիխաղը.

Սալիսէն. Հէր կիւն մէմալիքի Օսմանիեէտէն իխրաճ եախօտ մէմալիքի Օսմանիեէե խոխալ օլունան էմթաանընն ճինս, գըյմէթ, միգտար, տէյեր վէ սայիրէսինէ վէ օ էմթասայի իխրաճ եախօտ դապուլ իտէն թաճիրլէրին իսիմլէրինէ տայիր Թիճարէթ նէզարէթինճէ կիւնիւ կիւնիւնէ սօզրու մալիւմաթ ալմագ իչին, պաղը թէտտապիրի մախսուսէնին իթթիխաղը լիւզումը մատտէլէրի իւզէրինէ իճրայի միւզաքէրե իտիլմիշ տիր։

—Պաղը մուհիմմ մէսէլէլէր իւզէրինէ միւզաքէրե իթմէք իւզրէ, կէչէնլէրտէ, եէրլի վէ էճնէպի միւթէպէր թաճիրլէր, Թիճարէթ նէզարէթի թարաֆընտան տավէթ իտիլմիշլէր իտի։ Թիճճարը միւմանլէյհիւմ չարշէնպիհ կիւնիւ, մէզքիւր տավէթէ իճապէթլէ, նէզարէթի միշարիլէյհաեա ադիմէթ իթմիշ օլտուղլարընտան, Ֆար տիւ Պոսֆօր զաղէթասը գավրինճէ,

Էվվէլա Կէօմրիւք թարիֆալարընընը թէճատիտ.

Սանիէն. Մէմալիքի Մահրուսէտ էմրի թիճարէթին թէվսի վէ թէրաղզասը իչին, պաղը թէտտապիրի միէսսիրէնին իթթիխաղը.

Սալիսէն. Հէր կիւն մէմալիքի Օսմանիեէտէն իխրաճ եախօտ մէմալիքի Օսմանիեէե խոխալ օլունան էմթաանընն ճինս, գըյմէթ, միգտար, տէյեր վէ սայիրէսինէ վէ օ էմթասայի իխրաճ եախօտ դապուլ իտէն թաճիրլէրին իսիմլէրինէ տայիր Թիճարէթ նէզարէթինճէ կիւնիւ կիւնիւնէ սօզրու մալիւմաթ ալմագ իչին, պաղը թէտտապիրի մախսուսէնին իթթիխաղը լիւզումը մատտէլէրի իւզէրինէ իճրայի միւզաքէրե իտիլմիշ տիր։

—Կէլէճէք սէնէյի մալիեէնին պիւտճէլերինի թանզիմ իյլէմէքիւզրէ, պիր գօմիսիօն թէշքիլի իչին մագամը սէտարէթիւզմատէն պիր ճիւմլէ տէվայիրի հիւքիւմէթ թէզքիրելեր կէօնտէրիլտիկի, զաղէթալարտա օգունմուշ տուր։

—Ալթընճը տայիրէյի պէլէտիեէ միւտիրի Պլագ պէյին պիր դաչ մէսէլէտէն տօլայը Շուրայի տէվլէթճէ մուհաքէմէ օլունտուղու մալիւմ տուր։

Թէրճէմանը Հաղըգոթտա օգունտուղունա կէօրէ, Թէրէ պաշը պաղչէսիյլէ սարրաֆլարը հապտինէ տայիր օլան մատտէլէր պիրլէշտիրիլէրէք, միրի միւշարիլէյհ հէր իքի մէսէլէ իւզէրինէ խթիճվաղ օլունուպ, թէտգիգաթը էվվէլիէյի հավի օլան էվրաղ, Շուրայի տէվլէթ միւտտահի ումումիլիկինէ թագտիմ գելընմէշ իմիշ։

Մէզքիւր զաղէթա, մէվսուգիեէթինի թէէմին իթմէեէրէք, տիւօր քի, հէյեէթի խթինթադիեէ, պաղչէնին պիլա իրատէյի սէնիյյէ ինչա օլունմասը, վէ հիչ պիր մագամը ալտէն խթիղանը քէյֆիեէթ խտիլմէեէրէք, պանգատան տայիրէ նամինա թիլլի միգտար խթիգրաղ ադտ խտիլմէսի, վէ պաղչէ մէսարիֆինին ուսուլի տայիրէսինտէ, տայիրէ մուհասէպէսինին թատիգի ալթընտա ճէրէեան իթտիրիլմէմէսի խուսուսընը պիրէր նօգթայի էսասիեէ իթթիխաղ իտէրէք, թէտգիգաթը վագըասընը տախի օնա կէօրէ եուրիթմիշ, վէ քէյֆիեէթին գարիպլէն մուհաքէմաթ տայիրէսինճէ ալէնէն ըոյեէթինէ պաշլանաճաղը մուհաղգաղ պուլունմուշ տուր։

—Էվվէլքի կիւնքի մէճլիսի վիւքէլա, ատէթտէն գիեատէ իմթիտատ իտիպ, մէճլիսի մէզքիւրտէ էն գիեատէ մէվզուի պահս վէ միւզաքէրէ օլան մէսէլէ, Մըսրը մէսէլէսի օլտուղու մէրվի տիր։ Խարիճիեէ նազըրը բաշա հաղրէթլէրի, օ մէճլիստէ տախի հաղը պուլունամմըշլար տըր։

—Էվվէլքի կիւն Ֆէնէր Բումբաթիգիխանէսինտէ ադտ օլունան մէճլիստէ, բաթրիգլիք մէսէլէսի հագգընտա հիչ պիր գարար վերիլմէմիշ, վէ եալընըզ, էվվէլքի մէճլիսլերին միւզաքէրաթ մազպաթալարը վէ բաթրիյին իպդասը արզուսինի հավի օլարագ վիլաեաթը Շահանէ Բումբ ճէօմանթլարը թարաֆընտան կէօնտէրիլէն արզուհալար օգունմագլա իքթիֆա օլունմուշ տուր։

Մէմուլին խարիճինտէ իշլէր վուգույինտէ, ֆէվզելատէ մէճլիս ադտը միւսթէսնա օլարագ, հէր հաֆթա, չարշէնպիհ կիւնլէրի բաթրիգխանէտէ բուհանի վէ միւխթէլիֆ մէճլիսին իճթիմանինէ գարար վերիլմիշ տիր։

—Բուսիա տէվլէթինին Դուտսը շէրիֆ ժէնէրալ գօնսօլոսու իլէ միւմանլէյհին սապգը սըրբեաթիպի, կէչէն կիւն շէհրիմիզէ վասըլ օլմուշլար տըր։

—Բէտերինի գարշըլամագ իւզրէ, ախիրէն Վիէննաեա կիթմիշ օլան Տէրիսաատէթ Ռուսիա սէֆարէթի իքինճի սըրքեաթիպի Մ. տը Կիէրս, պու քէրրե ավտէթ իթմիշ տիր։

—Պաղը մուհիմմ մէսէլէլէր իւզէրինէ միւզաքէրե իթմէք իւզրէ, կէչէնլէրտէ, եէրլի վէ էճնէպի միւթէպէր թաճիրլէր, Թիճարէթ նէզարէթի թարաֆընտան տավէթ իտիլմիշլէր իտի։ Թիճճարը միւմանլէյհիւմ չարշէնպիհ կիւնիւ, մէզքիւր տավէթէ իճապէթլէ, նէզարէթի միշարիլէյհաեա ադիմէթ իթմիշ օլտուղլարընտան, Ֆար տիւ Պոսֆօր զաղէթասը գավրինճէ,

Էվվէլա Կէօմրիւք թարիֆալարընընը թէճատիտ.

Սանիէն. Մէմալիքի Մահրուսէտ էմրի թիճարէթին թէվսի վէ թէրաղզասը իչին, պաղը թէտտապիրի միէսսիրէնին իթթիխաղը.

Սալիսէն. Հէր կիւն մէմալիքի Օսմանիեէտէն իխրաճ եախօտ մէմալիքի Օսմանիեէե խոխալ օլունան էմթաանընն ճինս, գըյմէթ, միգտար, տէյեր վէ սայիրէսինէ վէ օ էմթասայի իխրաճ եախօտ դապուլ իտէն թաճիրլէրին իսիմլէրինէ տայիր Թիճարէթ նէզարէթինճէ կիւնիւ կիւնիւնէ սօզրու մալիւմաթ ալմագ իչին, պաղը թէտտապիրի մախսուսէնին իթթիխաղը լիւզումը մատտէլէրի իւզէրինէ իճրայի միւզաքէրե իտիլ

—Վաղբթ զաղէթասընտաւգունմուշ տուր։

Շիմոիլիք Սուտան ահվալի տէրէճէյի մաթլուպէտէ օլմաերպ, ժէնէրալ Կօրտոն տողրուտան տողրուեա Սուաքինէ ազիմէթ իտէճէք կիպի կէօրիւնիւեօր։ Գահիրէտէ ինկիլթերրա գոնսօլսու սըր Պայրինկ, պիզզաթ Սիւէյիշէ կիտիպ, միւմսիլէյհ իլէ միւզաքէրէ իտէմէկէճէկինտէն, Մըսըր ասքէրի գումանտանլըղընտա պուլունան ժէնէրալ Վատ բաշաեր կէօնտէրմիշ տիր։

Սուաքինտէն Սիւէյիշէ մուվասէլէթ իտէն միրալայ Հարթինկթըն, Սուտան ահվալի էվվէլքի կիպի օլտուզունու պէեան իթմիշ տիր։

Տարֆուր մուհաֆըզլըղընտա պուլունան Իսլաթին պէյտէն, և քեանունի էվվէլ թարիխիլէ վիրուտ իտէն թահրիրաթա նէզարէն, ագչէ վէ միհիմմաթ ֆըզտանընտան Տարֆուր ահվալի պուհրանամիզ օլուպ, էշգբեա, մերքէզի իտարէ օլան Ֆէշէր նամ մահէլլի իհաթա իթմէքտէ իմիշ։

Ֆէշէրտէն ալթմըշ միլ ուզաղտա պուլունան Օմշանկա նամ մահէլլէ էշգբեա թարաֆընտան հիւճում օլունուպ, օրատա պուլունան Մըսըր ասքէրի աղ օլտուգլարը ճիհէթլէ, մուգավէմէթ իտէմէյիպ, արզը թէսլիմիյէթ իթմիշլէր տիր։

Սուտանը շարգի մուհաֆըզընտան Գահիրէյէ վիրուտ իտէն պիր թէլէկրաֆնամէտէ, Զէքեա էեալէթիյլէ օլ թարաֆ հուտուտը, հալը ասայիշտէ պուլունտուղու իշար օլունմուշ տուր։

Ցերիսաատէթտէն Էվրօբա զաղէթալարընա քէշիտէ օլունան թէլէկրաֆնամէլէրտէ, էրքեանը հարպըմզ Պալգան նիմ ճէզիրէսի ահվալինէ վէ ահվալը սայիրէեէ մէպնի, Սուտանա ասաքիրի Օսմանիէ սէվգի, շիմտիլիք տէվլէթի Ալիէնին մէնաֆիյի սիեասիէսինէ մուվաֆըգ օլմատըղը բէյինտէ պուլունտուղու մէհմէտ մէ, պու խուսուսա տայիր մալիմաթը բէսիրէմիզ եօգ տուր։

ԱԶԳԱՑԻՆ

Ամենապատիւ Տ. Մակար սրբազան Արքեպիսկոպոս Մամիկոնեան արժանընտիր տեղակալ կաթուղիսութեան Արարատեան Մայր-Աթոռոյ Կաթուղիկէ Սրբոյ Էջմիածնի.

Ամենապատիւ Սրբազան եղբայր ի Քրիստոս.

Ընկալեալ զպատուական հեռագիր ձեր որ ի քսան և հինգ ամսեանն մարտի հազար ութ հարիւր ութսուն և երեք ամի անցելոյ, որով ծանուցանէիք մեզ պաշտօնապէս զյետադարձումն աւուր ընտրութեան կաթուղիկոսի ամենայն Հայոց, սպասեալ մնայաք ընդունիլ ցարդ զհրաւիրագիր Ձեր ի դոյն։

Նկատելով մեր ընդ ժողովոց մերոց՝ զի դայ մերձենայ օրն սահմանեալ, և լայնատարած է վիճակն հայկական, որ ընդ իրաւասութեամբ կայ Ազգային Պատրիարքարանիս, որով և ժամանակի կարօտի ընտրականն գործողութիւն, հարկ անհրաժեշտ համարեցաք առաջի առնել զընտրականն խնդիր առ Ազգային ժողովն Տաճկաստանեայց Հայոց, ըստ օրինակի եղելոյ յառաջ քան զմեզ ի սոյնպիսի դէպս։

Արդ՝ Ազգային ժողովն Հայոց ի Թ. դ ժ. դ ԺԱ. դ և ԺԲ. դ դումարմունս իւր անդ հազար ութ հարիւր ութսուն և երեք ամի շրջանի, ի նկատումն առեալ զկնդիր կաթողիկոսական ընտրութեան՝ յետ լուրջ և խոհական խորհրդածութեանց յօգուտ սուրբ եկեղեցւոյ և Ազգի, վճռեաց զի ըստ ձեւ օրինակի հազար ութ հարիւր վաթսուն և վեց ամի մասնակցեսցի ընտրութեան հայրապետին ամենայն Հայոց։

Սոյն այս վճիռ Ազգային ժողովոյն որ հիմնեալ է ի վերայ Ազգային սահմանադրութեան Տաճկաստանեայց Հայոց, որպէս յայտ է Ձերումդ բարձր Սրբազնութեան և Սրբոյ Սինոդիդ, արդէն իսկ ընկալեալ է և ի հզօր Պետութենէ անտի Ռուսաց առանց դիտողութեան իրի.ք, ի ժամանակի ընտրութեան արժանայիշատակ Տ. Տ. Գէորգայ չորրորդի ի կաթողիկոսութեան ամենայն Հայոց յամի տեառն հազար ութ հարիւր վաթսուն և վեց։

Արդ՝ ըստ այսմ վճռոյ Ազգային ժողովոյ՝ աջակից ինձ ունելով զնորուն յանձնաժողով կաթողիկոսական ընտրութեան, արդէն իսկ ձեռն ի գործ արկեալ է մեր ընտրական գործոց ըստ եղանակի հազար ութ հարիւր վաթսուն և վեց ամի ի վիճակս Տաճկաստանի։

Զսոյն այս եղելութիւն փութացեալ հաղորդել Ամենապատիւ Սրբազնութեան Ձերումդ և սրբազնամար Սինոդիդ։

Մնամ եղբայրանուէր ողջունիւ սիրոյ ի Քրիստոս Յիսուս ի Յոյսն մեր ամենեցուն։

Աղօթակից եղբայր
(Ստորագրեալ)
ՆԵՐՍԷՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ
ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

Ի 1 յունուարի յամի 1884
ի Պատրիարքարանի Հայոց
Կ. Պոլսոյ

—

Ամենապատիւ Սրբազան Եղբայր ի Քրիստոս

Մայր Աթոռն Արարատեան Սրբոյ Էջմիածնի՝ որպէս յայտ իսկ է Ձերումդ Ամենապատուութեան, այրիացեալ դոլով ի Դահակալէ անտի իւրմէ՝ կատարելոյ, ընտրութիւն նորոյ Հայրապետի ամենայն Հայոց։

Ազգային Երեսփոխանական ընդհանուր ժողովն յայսմ նուազի ևս ի նկատումն առեալ զեղանակ ընտրութեան կաթողիկոսի՝ յետ լուրջ խորհրդածութեանց և բազմակողմանի տեսութեանց՝ վճռեաց զձեւ եղանակի հազար ութ հարիւր վաթսուն և վեց ամի մասնակցիլ նորոդ ընտրութեան Հայրապետին ամենայն Հայոց, և վճռեաց միանգամայն՝ զի ի պատրաստութիւն ցանկի փակելոյ կաթողիկոսական ընտրելեաց՝ որպէս Մայրաքաղաքիս մերձաւոր վիճակաւորք և Վանահարք, նոյնպէս և հեռաւոր վիճակաւորք, Առաջնորդական տեղակալք, Վանահարք վանուց, որոց քոյ միաբանութիւն, և այլք յեպիսկոպոսաց, ոյց չիցէ պաշտօն, և գտանին արդ ի Գաւառս, մասնակից լիցին պատրաստութեան նոյն ցանկի, ընտրեաց նաև կաթողիկոսական նոր Յանձնաժողով մի. և նմա յանձն արար զհսկողութիւն ընտրական գործառնութեանց և զգործադրութիւն նոցին։

Արդ՝ խորհրդակցութեամբ կաթողիկոսական Յանձնաժողովոյ՝ ընտրելոյ յԱզգային երեսփոխանական ընդհանուր ժողովոյ անտի՝ խնդրեմք, զի հաճեսցի Ամենապատիւ Սրբազնութիւն Ձեր հրաւիրել զամենայն վիճակաւորս, զԱռաջնորդական Տեղակալս, զՎանահարս Վանուց, որոց իցէ միաբանութիւն, և զեպիսկոպոսունս՝ որոց չիք պաշտօն և գտանին արդ առ Ձեզ, ըստ սոսա զամենեսեան որք ընդ իրաւասութեամբ Ձերով կան, ի մասնակցութիւն քուէարկութեան փակեալ ցանկի կաթողիկոսական ընտրելեաց զհետագայ իմն եղանակ։

Ա. Իւրաքանչիւր քուէարկող պարտաւորի զիւր քուէթուղթ ամփոփել յառանձին պահարանի իմիք. և կնքել կնքամոմով. և ի վերայ պահարանին կնքելոյ՝ նշանակել որոշակի զանուն իւր և եթ զտիտղոս իւրոյ պաշտամանն։

Բ. Զնոյն քուէթուղթ ծրարել յայլում պաշտօնագրի իմիք։

Գ. Զամենայն քուէթուղթս զայս օրինակ պատրաստեալս, հաճեսցի Ամենապատիւ Սրբազնութիւն Ձեր՝ իւրովն առանձին նամակաւ յղել ի Պատրիարքարան մինչ ցսկիզբն ամսեանն մարտի տարւոյս։

Որպէս զի պատրաստք գտանիցին քուէթուղթքն յերկոտասաներորդում աւուր նոյն ամսոյ, յորում աւուր դումարելոց է եկեղեցական վիճակային ժողով՝ ի քուէարկել ընտրելեալ ցանկ Եպիսկոպոսացն ընտրելեաց, ուստի քուէթուղթքն՝ որոց չիցէ ժամանեալ մինչ ցօրն յայն սահմանեալ ի քուէարկութիւն, անընդունելի դատեսցին։

Կարեւոր վարկանիմք յայտ առնել աստանօր Ամենապատիւ Սրբազնութեան Ձերումի գիտութիւն զի ամենայն բարձրաստիճան պաշտօնեայք Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ ընտրելի են, և զի ի կաթողիկոսական ընտրութեան անդ՝ կատարելոյ ի հազար ութ հարիւր վաթսուն և վեց ամի եկեղեցական վիճակային ժողովն՝ յանդիման արարեալ է Ազգային Երեսփոխանական ընդհանուր ժողովոյն զանուանս եօթն ընտրելի Եպիսկոպոսաց. ըստ այնմ ազատ է ապա և իւրաքանչիւր քուէարկող նշանակել մինչև զանուանս եօթն եպիսկոպոսաց ի քուէթղթի անդ իւրում։

Իսկ Ամենապատիւ Սրբազնութիւն Ձեր՝ ըստ վճռոյ Ազգային Երեսփոխանական ընդհանուր ժողովոյ գումարելոյ ի հազար ութ հարիւր վաթսուն և վեց ամի՝ հաճեսցի ի կողմանէ իւրմէ Եկեղեցական զոք փոխանորդ կացուցանել ի Մայրաքաղաքիս, զի ի դիմաց Ամենապատուութեան Ձերոյ մասնակցեսցի քուէարկութեանցն՝ որք կատարելոց իցեն յատենի թէ՝ Եկեղեցական վիճակային ժողովոյ և թէ՝ Ազգային երեսփոխանական ընդհանուր ժողովոյ. որպէս և եղեալ իսկ է ի Հայրապետական ընտրութեան ամենայն Հայոց՝ ի 1 հազար ութ հարիւր վաթսուն և վեց ամի։

Ձեկուցանելով զայսոսիկ Ձերումդ Ամենապատիւ Սրբազնութեան՝ աներկվիտ եմք՝ զի հաճեսջիք և փութասջիք ընդ գործ արկանել զսոյն այս որոշողութիւնս Ազգային երեսփոխանական ընդհանուր ժողովոյն. հայցելով միանգամայն և ի Հոգւոյն Սրբոյ, զի ինքն առաջնորդեսցէ Եկեղեցական վիճակային և Ազգային երեսփոխանական ընդհանուր ժողովոյ՝ յընտրութիւն արժանաւորագունին յԵպիսկոպոսաց Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյս ի յաջորդութիւն մեծի Աթոռոյ Սրբազան Առաքելոյն Թադէի և Բարթուղիմեայ, և սրբոյ Հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչի։

Ամենապատիւ Եղբայրութեան Ձերումդ Աղօթակից եղբայր
ՆԵՐՍԷՍ

Ի 1 յունուարի յամի 1884
ի Պատրիարքարանի Հայոց
Կոստանդնուպոլսոյ

Ամենապատիւ
Տէր Մկրտիչ Սրբազան Կաթողիկոս
Տանն Կիլիկիոյ (1)

—

Առ մերձաւոր առաջնորդս և վանահարս

Գերապատիւ Սրբազան եղբայր ի Քրիստոս.

Ինչպէս յայտնի է Ձերդ Գերապատուութեան, որ Արարատեան Մայր Աթոռն Սրբոյ Էջմիածնի վախճանմամբ Տէր Գէորգ Դ. հոգելոյս հայրապետին ամենայն Հայոց՝ դատարկ է, և նոր ընտրութիւն պիտի կատարուի։

Ազգային Երեսփոխանական Ընդհանուր ժողովն այս անգամ ևս Կաթողիկոսական ընտրութեան եղանակն ի նկատի առնելով՝ յետ լուրջ խորհրդածութեանց և բազմակողմանի տեսութեանց որոշեց ըստ եղանակի 1866 ամի մասնակցիլ Կաթողիկոսական ընտրութեան, հետեւապէս սոյն պաշտօնագրով կը հրաւիրեմք զգերապատուութիւն Ձեր, մայրաքաղաքիս իբրև մերձաւոր առաջնորդ Հայկական թեմին . . . . որ հաճիք գալ ի մայրաքաղաքս, և ներկայ գտնուիլ եկեղեցական վիճակային ժողովոյ գումարման որ տեղի պիտի ունենայ ի 12 մարտի տարւոյս, Կաթողիկոսական ընտրելեաց փակեալ ցանկը քուէարկելու համար։ Իսկ եթէ բանաւոր պատճառաւ չկարենայք գալ, պէտք է որ մասնակցիք գրաւոր կերպով հետեւեալ եղանակաւ։

Ա. Ձեր քուէն կնքամոմով կընքեալ յատուկ պահարանի մէջ ամփոփէք, և նոյն պահարանին վրայ Ձեր անունը միայն և Ձեր պաշտաման տիտղոսը նշանակէք որոշակի։

Բ. Նոյն քուէթուղթը Ձեր մի այլ պաշտօնական գրոյն մէջ պէտք է ներփակէք։

Գ. Նոյն քուէթուղթն պէտք է յղէք ի Պատրիարքարան մինչ տարւոյս մարտ ամսոյ սկիզբը։

Որպէս զի պատրաստ գտնուի Ձեր քուէն ի 12 դ օրն նոյն ամսոյ, յորում աւուր պիտի գումարի եկեղեցական վիճակային ժողովն ընտրելի Եպիսկոպոսաց փակեալ ցանկը քուէարկելու, հետեւաբար այն քուէթուղթք որք մինչ զորոշեալ օրն պատրաստ չեն գտնուիր վճռուած են անընդունելի լինել։

Ընդ գրոյս յղելով առ Գերապատուութիւն Ձեր Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ Եպիսկոպոսաց ընդհանուր ցուցակն՝ կարեւոր կը համարիմք յիշեցնել աստանօր ի գիտութիւն թէ 1866 ամի Կաթողիկոսական ընտրութեան համար Եկեղեցական վիճակային ժողովն եօթն ընտրելի Եպիսկոպոսաց ներկայացուցած է Ազգային Երեսփոխանական Ընդհանուր ժողովոյն, ըստ այնմ ազատ է և Ձերդ Գերապատուութիւն մինչ եօթն Եպիսկոպոս նշանակել իւր քուէթղթին մէջ։

Զայսոսիկ ծանուցանելով Ձերումդ Գերապատուութեան վստահ եմք որ Ձեր ընտրողական իրաւունքն պիտի փութայք գործադրել, խնդրելով միանգամայն և ի Հոգւոյն Սրբոյ որ առաջնորդէ Եկեղեցական վիճակային և Ազգային երեսփոխանական Ընդհանուր ժողովոյ՝ յընտրութիւն արժանաւորագոյն Եպիսկոպոսի ի յաջորդութիւն մեծի Աթոռոյ Սրբազան Առաքելոյն Թադէի և Բարթուղիմեայ, և Սրբոյ Հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչին։

Մնամք աղօթարար
ՆԵՐՍԷՍ

Ի Պատրիարքարանի Հայոց
Կոստանդնուպոլսոյ
1 յունվար 1884

(1) Սրբազան Աղթամար կաթողիկոսու հաղրէթլէրիյլէ սրբազան Երուսաղէմ պատրիարքը հաղրէթլէրինէ խիթապէն տախի պիր սուրէթ վար իսէ տէ, թըպզը Կիլիկիա կաթողիկոսու հաղրէթլէրինինքինէ միշապիհ օլտուղունտան, այրըճա տէրճինտէն սարկը նաղար իլէ միշիզ տիր։

Մեր հեռաւոր առաջնորդս, առաջնորդական Տեղապահս և վանահարս.

Ինչպէս յայտ է Ձերդ Գերապատուութեան որ Արարատեան Մայր Աթոռն Սրբոյ Էջմիածնի վախճանմամբ Տէր Գէորգ Դ. հոգելոյս Հայրապետին ամենայն Հայոց՝ դատարկ է, և նոր ընտրութիւն պիտի կատարուի։

Ազգային Երեսփոխանական Ընդհանուր ժողովն այս անգամ ևս Կաթողիկոսական ընտրութեան եղանակն ի նկատի առնելով՝ յետ լուրջ խորհրդածութեանց և բազմակողմանի տեսութեանց որոշեց ըստ եղանակի 1866 ամի՝ մասնակցիլ Կաթողիկոսական ընտրութեան, միայն Կաթողիկոսական ընտրելեաց ցանկի պատրաստութեան համար որոշեց որ ինչպէս մայրաքաղաքիս մօտակայ Վիճակաւորք, առաջնորդական Տեղապահք և Վանահարք կը մասնակցին, նոյնպէս և հեռաւորագոյն Վիճակաւորք, առաջնորդական Տեղապահք և միաբանութիւն ունեցող Վանահարք, նաև անպաշտօն Եպիսկոպոսունք մասնակցին նոյն ցանկին պատրաստութեան, և ընտրեց Կաթողիկոսական նոր Յանձնաժողով մը, և նմա յանձնեց ընտրական գործողութեանց հսկողութիւնն և գործողութիւնը։

Արդ՝ խորհրդակցութեամբ Կաթողիկոսական Յանձնաժողովոյ նկատելով որ Ձեր վիճակն հեռաւոր առաջնորդական վիճակներէն մին է, սոյն պաշտօնագրով կը հրաւիրեմք զգերապատուութիւն Ձեր որ իբրեւ առաջնորդ Հայկական թեմին . . . . Կաթողիկոսական ընտրելեաց փակեալ ցանկի քուէարկութեան մասնակցի հետեւեալ եղանակաւ։

Ա. Ձեր քուէն կնքամոմով կընքեալ յատուկ պահարանի մէջ ամփոփէք, և նոյն պահարանին վրայ միայն նշանակէք որոշակի Ձեր անունն և Ձեր պաշտաման տիտղոսն։

Բ. Նոյն քուէթուղթք Ձեր մի այլ պաշտօնական գրոյն մէջ ներփակեալ պէտք է լինի։

Գ. Ձեր նոյն քուէթուղթն պէտք է յղէք ի Պատրիարքարան մինչ տարւոյս Մարտ ամսոյ սկիզբն։

Որպէս զի պատրաստ գտնուի Ձեր քուէն ի 12 դ օրն նոյն ամսոյ, յորում աւուր պիտի գումարի եկեղեցական վիճակային ժողովն ընտրելի Եպիսկոպոսաց փակեալ ցանկը քուէարկելու, հետեւաբար այն քուէթուղթք որք մինչ ցորոշեալ օրն պատրաստ չեն գտնուիր, վճռուած են անընդունելի լինել։

Ընդ գրոյս յղելով առ Գերապատուութիւն Ձեր՝ Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյս բոլոր Եպիսկոպոսաց ցուցակն, կարեւոր կը համարիմք յիշեցնել աստանօր ի գիտութիւն, թէ 1866 ամի կաթողիկոսական ընտրութեան համար եկեղեցական վիճակային ժողովն եօթն ընտրելի Եպիսկոպոս ներկայացուցած է Ազգային Երեսփոխանական Ընդհանուր ժողովոյն, ըստ այնմ ազատ է և Ձեր Գերապատուութիւնն մինչ եօթն Եպիսկոպոս նշանակել իւր քուէթղթին մէջ։

Ծանուցանելով զայսոսիկ Ձերումդ Գերապատուութեան վստահ եմք որ Ձեր ընտրողական իրաւունքն պիտի փութայք գործադրել, խնդրելով միանգամայն և ի Հոգւոյն Սրբոյ, որ առաջնորդէ Եկեղեցական վիճակային և Ազգային երեսփոխանական Ընդհանուր ժողովոյ՝ յընտրութիւն արժանաւորագոյն Եպիսկոպոսի ի յաջորդութիւն մեծի Աթոռոյ Սրբազան Առաքելոյն Թադէի և Բարթուղիմեայ, և Սրբոյ Հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչին։

Մնամք աղօթարար
ՆԵՐՍԷՍ

Ի Պատրիարքարանի Հայոց
Կոստանդնուպոլսոյ
1 յունվար 1884

ԽԱՐԻՃԻՑԵԷ

ԱԼՄԱՆԻԱՆԸՆ ԽԱՐԻՃԻ ԲՕԼԻԹԻԴԱՍԸ

Էվրօբանըն պու կիւնքի կիւն պուլունտուղու հալ, շիւպհէսիզ, 1866 վէ 1870 մուհարէպէլէրի եիւզիւնտէն, Էվրօբայի աթիդին քէսպ իթտիկի թէպէտտիւլտէն նէշէթ էյլէմիշ տիր։ Անճագ հալը մէգքիւր, նէ՝ Սատօվա վէ նէ՝տէ Սէտան մուհարէպէլէրի թարիխնտէն պաշլամաեըպ, օլշայեանը զէքր վուգուաթլարըն, ճիհէթի մէգքիւրէնէ անճագ տօլայըսըյլա շումուլի պուլունմագտա տըր։ Պինապէրին հալը հազըրըն պաշլըճա միւճիտի, բրէնս տը Պիզմարգ օուպ, հալ պու քի միւշարիլէ յհ, պու

մասնակցութեան Ազգային Սահմանադրութեան Տաճկաստանեայց Հայոց, որպէս յայտ է Ձերումդ բարձր Սրբազնութեան և Սրբոյ Սինոդիդ, արդէն իսկ ընկալեալ է և ի հզօր Պետութենէ անտի Ռուսաց առանց դիտողութեան իրի.ք, ի ժամանակի ընտրութեան արժանայիշատակ Տ. Տ. Գէորգայ չորրորդի ի Կաթողիկոսութեան ամենայն Հայոց յամի տեառն հազար ութ հարիւր վաթսուն և վեց։

Արդ՝ ըստ այսմ վճռոյ Ազգային ժողովոյ՝ աջակից ինձ ունելով զնորուն յանձնաժողով կաթողիկոսական ընտրութեան, արդէն իսկ ձեռն ի գործ արկեալ է մեր ընտրական գործոց ըստ եղանակի հազար ութ հարիւր վաթսուն և վեց ամի ի վիճակս Տաճկաստանի։

Զսոյն այս եղելութիւն փութացեալ հաղորդել Ամենապատիւ Սրբազնութեան Ձերումդ և սրբազնամար Սինոդիդ։

Մնամ եղբայրանուէր ողջունիւ սիրոյ ի Քրիստոս Յիսուս ի Յոյսն մեր ամենեցուն։

Աղօթակից եղբայր
(Ստորագրեալ)
ՆԵՐՍԷՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ
ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

Ի 1 յունուարի յամի 1884
ի Պատրիարքարանի Հայոց
Կ. Պոլսոյ

—

Ամենապատիւ Սրբազան Եղբայր ի Քրիստոս

Մայր Աթոռն Արարատեան Սրբոյ Էջմիածնի՝ որպէս յայտ իսկ է Ձերումդ Ամենապատուութեան, այրիացեալ դոլով ի Դահակալէ անտի իւրմէ՝ կատարելոյ, ընտրութիւն նորոյ Հայրապետի ամենայն Հայոց։

Ազգային Երեսփոխանական ընդհանուր ժողովն յայսմ նուազի ևս ի նկատումն առեալ զեղանակ ընտրութեան կաթողիկոսի՝ յետ լուրջ խորհրդածութեանց և բազմակողմանի տեսութեանց՝ վճռեաց զձեւ եղանակի հազար ութ հարիւր վաթսուն և վեց ամի մասնակցիլ նորոդ ընտրութեան Հայրապետին ամենայն Հայոց, և վճռեաց միանգամայն՝ զի ի պատրաստութիւն ցանկի փակելոյ կաթողիկոսական ընտրելեաց՝ որպէս Մայրաքաղաքիս մերձաւոր վիճակաւորք և Վանահարք, նոյնպէս և հեռաւոր վիճակաւորք, Առաջնորդական տեղակալք, Վանահարք վանուց, որոց քոյ միաբանութիւն, և այլք յեպիսկոպոսաց, ոյց չիցէ պաշտօն, և գտանին արդ ի Գաւառս, մասնակից լիցին պատրաստութեան նոյն ցանկի, ընտրեաց նաև կաթողիկոսական նոր Յանձնաժողով մի. և նմա յանձն արար զհսկողութիւն ընտրական գործառնութեանց և զգործադրութիւն նոցին։

Արդ՝ խորհրդակցութեամբ կաթողիկոսական Յանձնաժողովոյ՝ ընտրելոյ յԱզգային երեսփոխանական ընդհանուր ժողովոյ անտի՝ խնդրեմք, զի հաճեսցի Ամենապատիւ Սրբազնութիւն Ձեր հրաւիրել զամենայն վիճակաւորս, զԱռաջնորդական Տեղակալս, զՎանահարս Վանուց, որոց իցէ միաբանութիւն, և զեպիսկոպոսունս՝ որոց չիք պաշտօն և գտանին արդ առ Ձեզ, ըստ սոսա զամենեսեան որք ընդ իրաւասութեամբ Ձերով կան, ի մասնակցութիւն քուէարկութեան փակեալ ցանկի կաթողիկոսական ընտրելեաց զհետագայ իմն եղանակ։

Ա. Իւրաքանչիւր քուէարկող պարտաւորի զիւր քուէթուղթ ամփոփել յառանձին պահարանի իմիք. և կնքել կնքամոմով. և ի վերայ պահարանին կնքելոյ՝ նշանակել որոշակի զանուն իւր և եթ զտիտղոս իւրոյ պաշտամանն։

Բ. Զնոյն քուէթուղթ ծրարել յայլում պաշտօնագրի իմիք։

Գ. Զամենայն քուէթուղթս զայս օրինակ պատրաստեալս, հաճեսցի Ամենապատիւ Սրբազնութիւն Ձեր՝ իւրովն առանձին նամակաւ յղել ի Պատրիարքարան մինչ ցսկիզբն ամսեանն մարտի տարւոյս։

Որպէս զի պատրաստք գտանիցին քուէթուղթքն յերկոտասաներորդում աւուր նոյն ամսոյ, յորում աւուր դումարելոց է եկեղեցական վիճակային ժողով՝ ի քուէարկել ընտրելեալ ցանկ Եպիսկոպոսացն ընտրելեաց, ուստի քուէթուղթքն՝ որոց չիցէ ժամանեալ մինչ ցօրն յայն սահմանեալ ի քուէարկութիւն, անընդունելի դատեսցին։

Կարեւոր վարկանիմք յայտ առնել աստանօր Ամենապատիւ Սրբազնութեան Ձերումի գիտութիւն զի ամենայն բարձրաստիճան պաշտօնեայք Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ ընտրելի են, և զի ի կաթողիկոսական ընտրութեան անդ՝ կատարելոյ ի հազար ութ հարիւր վաթսուն և վեց ամի եկեղեցական վիճակային ժողովն՝ յանդիման արարեալ է Ազգային Երեսփոխանական ընդհանուր ժողովոյն զանուանս եօթն ընտրելի Եպիսկոպոսաց. ըստ այնմ ազատ է ապա և իւրաքանչիւր քուէարկող նշանակել մինչև զանուանս եօթն եպիսկոպոսաց ի քուէթղթի անդ իւրում։

Իսկ Ամենապատիւ Սրբազնութիւն Ձեր՝ ըստ վճռոյ Ազգային Երեսփոխանական ընդհանուր ժողովոյ գումարելոյ ի հազար ութ հարիւր վաթսուն և վեց ամի՝ հաճեսցի ի կողմանէ իւրմէ Եկեղեցական զոք փոխանորդ կացուցանել ի Մայրաքաղաքիս, զի ի դիմաց Ամենապատուութեան Ձերոյ մասնակցեսցի քուէարկութեանցն՝ որք կատարելոց իցեն յատենի թէ՝ Եկեղեցական վիճակային ժողովոյ և թէ՝ Ազգային երեսփոխանական ընդհանուր ժողովոյ. որպէս և եղեալ իսկ է ի Հայրապետական ընտրութեան ամենայն Հայոց՝ ի 1 հազար ութ հարիւր վաթսուն և վեց ամի։

Ձեկուցանելով զայսոսիկ Ձերումդ Ամենապատիւ Սրբազնութեան՝ աներկվիտ եմք՝ զի հաճեսջիք և փութասջիք ընդ գործ արկանել զսոյն այս որոշողութիւնս Ազգային երեսփոխանական ընդհանուր ժողովոյն. հայցելով միանգամայն և ի Հոգւոյն Սրբոյ, զի ինքն առաջնորդեսցէ Եկեղեցական վիճակային և Ազգային երեսփոխանական ընդհանուր ժողովոյ՝ յընտրութիւն արժանաւորագունին յԵպիսկոպոսաց Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյս ի յաջորդութիւն մեծի Աթոռոյ Սրբազան Առաքելոյն Թադէի և Բարթուղիմեայ, և սրբոյ Հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչի։

Ամենապատիւ Եղբայրութեան Ձերումդ Աղօթակից եղբայր
ՆԵՐՍԷՍ

Ի 1 յունուարի յամի 1884
ի Պատրիարքարանի Հայոց
Կոստանդնուպոլսոյ

Ամենապատիւ
Տէր Մկրտիչ Սրբազան Կաթողիկոս
Տանն Կիլիկիոյ (1)

—

Առ մերձաւոր առաջնորդս և վանահարս

Գերապատիւ Սրբազան եղբայր ի Քրիստոս.

Ինչպէս յայտնի է Ձերդ Գերապատուութեան, որ Արարատեան Մայր Աթոռն Սրբոյ Էջմիածնի վախճանմամբ Տէր Գէորգ Դ. հոգելոյս հայրապետին ամենայն Հայոց՝ դատարկ է, և նոր ընտրութիւն պիտի կատարուի։

Ազգային Երեսփոխանական Ընդհանուր ժողովն այս անգամ ևս Կաթողիկոսական ընտրութեան եղանակն ի նկատի առնելով՝ յետ լուրջ խորհրդածութեանց և բազմակողմանի տեսութեանց որոշեց ըստ եղանակի 1866 ամի՝ մասնակցիլ Կաթողիկոսական ընտրութեան, միայն Կաթողիկոսական ընտրելեաց ցանկի պատրաստութեան համար որոշեց որ ինչպէս մայրաքաղաքիս մօտակայ Վիճակաւորք, առաջնորդական Տեղապահք և Վանահարք կը մասնակցին, նոյնպէս և հեռաւորագոյն Վիճակաւորք, առաջնորդական Տեղապահք և միաբանութիւն ունեցող Վանահարք, նաև անպաշտօն Եպիսկոպոսունք մասնակցին նոյն ցանկին պատրաստութեան, և ընտրեց Կաթողիկոսական նոր Յանձնաժողով մը, և նմա յանձնեց ընտրական գործողութեանց հսկողութիւնն և գործողութիւնը։

Արդ՝ խորհրդակցութեամբ Կաթողիկոսական Յանձնաժողովոյ նկատելով որ Ձեր վիճակն հեռաւոր առաջնորդական վիճակներէն մին է, սոյն պաշտօնագրով կը հրաւիրեմք զգերապատուութիւն Ձեր որ իբրեւ առաջնորդ Հայկական թեմին . . . . Կաթողիկոսական ընտրելեաց փակեալ ցանկի քուէարկութեան մասնակցի հետեւեալ եղանակաւ։

Ա. Ձեր քուէն կնքամոմով կընքեալ յատուկ պահարանի մէջ ամփոփէք, և նոյն պահարանին վրայ միայն նշանակէք որոշակի Ձեր անունն և Ձեր պաշտաման տիտղոսն։

Բ. Նոյն քուէթուղթք Ձեր մի այլ պաշտօնական գրոյն մէջ ներփակեալ պէտք է լինի։

Գ. Ձեր նոյն քուէթուղթն պէտք է յղէք ի Պատրիարքարան մինչ տարւոյս Մարտ ամսոյ սկիզբն։

Որպէս զի պատրաստ գտնուի Ձեր քուէն ի 12 դ օրն նոյն ամսոյ, յորում աւուր պիտի գումարի եկեղեցական վիճակային ժողովն ընտրելի Եպիսկոպոսաց փակեալ ցանկը քուէարկելու, հետեւաբար այն քուէթուղթք որք մինչ ցորոշեալ օրն պատրաստ չեն գտնուիր, վճռուած են անընդունելի լինել։

Ընդ գրոյս յղելով առ Գերապատուութիւն Ձեր՝ Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյս բոլոր Եպիսկոպոսաց ցուցակն, կարեւոր կը համարիմք յիշեցնել աստանօր ի գիտութիւն, թէ 1866 ամի կաթողիկոսական ընտրութեան համար եկեղեցական վիճակային ժողովն եօթն ընտրելի Եպիսկոպոս ներկայացուցած է Ազգային Երեսփոխանական Ընդհանուր ժողովոյն, ըստ այնմ ազատ է և Ձեր Գերապատուութիւնն մինչ եօթն Եպիսկոպոս նշանակել իւր քուէթղթին մէջ։

Ծանուցանելով զայսոսիկ Ձերումդ Գերապատուութեան վստահ եմք որ Ձեր ընտրողական իրաւունքն պիտի փութայք գործադրել, խնդրելով միանգամայն և ի Հոգւոյն Սրբոյ, որ առաջնորդէ Եկեղեցական վիճակային և Ազգային երեսփոխանական Ընդհանուր ժողովոյ՝ յընտրութիւն արժանաւորագոյն Եպիսկոպոսի ի յաջորդութիւն մեծի Աթոռոյ Սրբազան Առաքելոյն Թադէի և Բարթուղիմեայ, և Սրբոյ Հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչին։

Մնամք աղօթարար
ՆԵՐՍԷՍ

Ի Պատրիարքարանի Հայոց
Կոստանդնուպոլսոյ
1 յունվար 1884

(1) Սրբազան Աղթամար կաթողիկոսու հաղրէթլէրիյլէ սրբազան Երուսաղէմ պատրիարքը հաղրէթլէրինէ խիթապէն տախի պիր սուրէթ վար իսէ տէ, թըպզը Կիլիկիա կաթողիկոսու հաղրէթլէրինինքինէ միշապիհ օլտուղունտան, այրըճա տէրճինտէն սարկը նաղար իլէ միշիզ տիր։

էսէրի, պիրինճի թարգը մուամէլէսի սաեէսինտէ վիճուտէ կէթիրմէյիպ, իքինճիսիյլէ, եանի մէսլէքինին հարէքէթի ճէտիտէսիյլէ վիճուտէ կէթիրմիշ տիր։

1871 տէ, Ալմանիա տէվլէթի ճէտիտէսի պաշ վէքիլի, տէյիլքի վիսաթքնտան, իլլա վէսայիթինին մուվաղէնէսինտէն տօլայը է՛ն զիեատէ էֆքեարը ճիտտիեէ ասհապընը պիլէ չօգ տէֆա թէրէտտիւտտէ պրագմըշ օլան պիր թաղըմ բարլաղ խէեալաթը մէվզբի վիճուտէ կէթիրէրէք, Հօհէնցօլլէրն խանէտանընընն օլ քիւչիւք գրալիեէթինի, Ալմանիանընն սահիպի վէ էվրօբանընն հաքիմի մութլաղը գըլմըշ տըր։

Ֆագաթ պիրտէն պիրէ թէէսսիսի իւղէրինէ, ալէմի հայրէթտէ պրագմըշ օլան օլֆէվգէլատէ վէ միւքէլլէֆ պինաեը տէվամ իթտիրմէք, վէ պախթըն ինգըլապաթընա գարշը թէէմին իյլէմէք լազըմ կէլտիկինտէն իշպու զապթը մէմալիք ֆիւթուհաթլարընը թաագի պիթմիշ օլան էսէրի մէզբիւրը մուհաֆազա վէ մազպութ գրյմագլըգ իշինին իճրասը իսէ, բրէնսի միւշարիլէյհ ճանիպինտէն էնվայի թարիգլէրլէ գապիլ օլապիլիպ, զիրա 1871 տէ միւշարիլէյհ, քէնտինին իսթէտիկի ուսուլ վէ հարաքեաթը ինթիխապէ միւգթէտիր պուլունմուշ տուր։ Պինաէն ալէյհ, եվրօբաեը, մուվաղէնէսի մազպութ պիր հալէ սէվգ իթմէքլէ, «իշի իճրա իտէպիլէճէկի զաննընա զահիպ օլմուշ, վէ պու կիւնքի կիւն Ավթրիա իթթիֆաքը, մէզբիւր հալին պիր էսասը հիւքմիանէ կէչմիշ տիր, զիրա, շիւպհէտէն վարէսթէ օլտուղու իւզրէ, բրէնս տը Պիզմարգ, ատի էշխաս իշին գաթիէն գարալը օլան քէնտի իլթիճակեահընտա, հայիզ օլտուղու էհլիեէթ վէ տիրաեէթինին, եալընըզ վուգու

ԱՄՐԱՑԻՔՆԵՐ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՈՐՏԱՆԸ

Եկաւ մեր յուսիլ 19 տարի գրեթէ 9 54
" " յուսիլ 20 տարի տ. 9 55
" " " 9 55
" " " 9 55
1865 թուականի (Մարտ 5) 6 % ֆ. 57-
1865 " " 58-(5)
1869 " (Դեկտ.) 6 % ֆ. 49 50
1872 " (Գնումներ) 6 % ֆ. 17-28
1873 " (Դեկտ) 6 % ֆ. 14-
Մարտ թուականի պարտատոմսեր (Ֆ.-Ֆ.) 76-
Բանկի նամակներ (Ֆ.-Ֆ.) 45-
Էրէր —
Հէկեոյէրիկ —
Մոլ ֆրանկի — գրատոմս 25-
" ՝/՝ 8

ԱՐՏԱՐՈՒԱՐ ՖԻՍԿԵՐԸ

Գրլոն-Մէրլէրս 6 %, 6 50
Մոնտիթէ 6 %, 4-
Մոնտիթէ Ֆրանսայ 6-18
Մոնտիթէ Ֆրանսէ 5-27
Թրանսվալ 5 % (Ֆ. Ֆ.) 300-
Լոմբարտ (Բանկնոտներ) 120-

ԵՐԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆ ՈՒՐԱՑՈՒՄ

Օսմանեան Լիրաներ 100 դրուշով Դ. Ֆ.
Լեմիկիի Լիրաներ 110 10
Ֆրանսայի պարտատոմս 37-25
" " 90- 2
Գրլոնի պարտատոմս 54-25
Մէրլէրի վէճերու 108-
Մէրլէրի վէճերուն 100-
Տիրոնի 102-50
Սանտրի 105- 5
Ֆրանսայի 730-
Գրատոմս 584-
Գրանցիկ 1370-

ԷՔՍՊՈՐՏ ՑՈՐԵՐԸ

Բարիզ 30 Մայիսի

Տրանսատլանտիկ 5 % 77-0
" 4½ % 107 83
Եւրոպայի Ընդհանրական 9-15
" Դրամատան 8 95
1868 թուականի 43-
1872 " 43-
1873 " 42 25
Ֆրանսայի Գանձարան 638 75
Գրանսի Գծուղիք 163-
Լյոնի գիծի ապահովագրում 1285-
Մարտի գրատոմս 205-
Տրանսվալ (Բանկնոտներ) (1877 դեկ.) -
Լիոնի Գազի Ընկերություն 12-10
Մարսելիայի Գազի Ընկերություն 26 25
Ռուսական Ընկերություն (Սանկտ Պետերբուրգ) 18-
Մարսելիայի Ընկերություն (Սանկտ Պետերբուրգ) 105-
Ֆրանսիայի Ընկերություն (Սանկտ Պետերբուրգ) 6 % գրատոմսեր 1879 թուականի 415-
Գրանցիկ 238-16

Լոնդոնի գնումներ

Գրատոմս 0 % գրանցիկ 10-10½
Գրանցիկ 3 ½ % 8-

մի ի ներքոյ ամենայն երկնից։ Զի ոչ ոք զանազանեալ է ի մարդկանէ։ Զի ոչ ոք զանազանեալ է ի մարդկանէ։ Զի ոչ ոք զանազանեալ է ի մարդկանէ